

Prædiken til 4. søndag i advent

Joh. 3, 25-36

”Han skal blive større, jeg skal blive mindre”. Det var ikke de ord, Johannes Døberen kom i fængsel for – det havde det måske været i dag. Johannes Døberen, den tragiske helt, idealisten, manden med kamelhårskapen, der levede af græshopper og vilde biers honning og prædikede for folk, at de skulle leve et retfærdigt liv og holde op med at misbruge livet – han står her på tærsklen til jul – altid som den der peger væk fra sig selv, peger på noget større og vigtigere end sig selv, peger på Jesus som det sted, det menneske, som taler Guds ord, åbenbarer, hvem Gud er, meningen med det hele.

Umiddelbart før det stykke af Johannesevangeliet, vi har hørt, står der: ”Dette var inden, Johannes blev kastet i fængsel”. For det blev han – for sin kritik af kongen og for sit mod. Ikke for det, han her sagde til sine disciple om Jesus, - skønt det måske i virkeligheden er det modigste, et menneske kan sige: ”Han skal blive større, jeg skal blive mindre”. Det betyder: ”Jeg er ikke altings mening, jeg mister betydning og bliver glemt, men det gør ikke noget, for ham, som jeg peger på, bringer himlen med; han siger noget, som jeg ikke kan sige, og når jeg hører hans stemme, er min glæde fuldkommen.

Fuldkommen glad kan jeg blive mindre og forsvinde, for jeg ved, at lyset er kommet til verden”. Sådan er Johannes Døberens mod. Måske var han kommet i fængsel for at sige sådan noget nu til dags, hvor vi absolut ikke må blive svage og mindre, men skal vækste og vækste og optimere og slå de andre og blive en succes og gøre opmærksom på, at vi er det. Og egentlig er det også det, Johannes’ egne disciple forsøger at kalde frem i ham: Den evige drivkraft i konkurrencen: jalousien, misundelsen: De kommer til ham med beskeden: ”Mester, rabbi, ham som var hos dig, og som du selv døbte, nu har han overtaget markedet: Nu døber han og hans disciple, og alle kommer til ham. Så gør dog noget, mester – du mister markedsandele”.

Det er næsten som en gentagelse af alle konflikters moder, brødrene Kain og Abel: Da Kain tænkte, at hans bror var mere elsket end han, kunne han ikke leve med ham, men slog ham ihjel. Men Johannes svarer: ”Jeg er ikke Kristus, jeg er bare den, der peger på ham og bereder hans vej. Det er ham, der er den fuldkommen elskede og elskende. Alt er lagt i hans hånd”.

Det siger han uden jalousi – som brudgommens ven, der står ved siden af og glæder sig

over hans glæde. ”Det er min glæde og den er nu fuldkommen. Han skal blive større, jeg skal blive mindre”.

Der er i det helt stille, ubemærkede noget uendeligt stort i/ved Johannes Døberen. Han står som forbillede på sand menneskelig storhed, som er at kunne blive mindre. Giv afkald på den naturlige drift til at ville vinde og være størst og bedst og have førertrøjen på og videreføre gener og bestemme.

Hvordan formår Johannes at give afkald på det? Hvordan kan han modstå den stærkeste drivkraft i mennesket: jalousien? Ved at elske en anden, ved at øve sig i at søge Guds rige, som er retfærdighed og fred og glæde ikke bare for sig selv, men for alle. Ved at øve sig i at se sig selv som en, der har en opgave, et kald til at leve i tjeneste for noget, der er større end mig selv.

Det er virkelig ikke moderne. Og navnlig er det ikke moderne at regne mennesket for andet end en egoist, der kun kan handle i egen interesse, og som kun kan bevæges af argumenter, der besvarer spørgsmålet: ”What’s in it for me?” ”Hvad får jeg selv ud af det?” Men Johannes står her på tærsklen til julen og viser en anden side af mennesket – og netop af *mennesket*. Han er ikke Gud, han er ikke Kristus. Han er et menneske, som meget snart skal kastes i fængsel og gå en jammerlig og uhyggelig skæbne i møde – han blev henrettet af kong Herodes. Materiel velstand fik han aldrig, ingen børn, ingen familie, ikke engang succes som prædikant. Og alligevel kan han sige: ”Min glæde er nu fuldkommen, for jeg har set ham, der er håbet for alle mennesker”.

Er det menneskeligt muligt? Det siger Jo-

hannes. Skulle vi prøve at lægge os efter det? Skulle det være muligt også for os i vores almindelige liv at øve os i at sige: ”Jeg er ikke verdens centrum. Mit liv er i tjeneste for andre – det er meningen med det. Jeg skal endda blive svagere, visne og forsvinde uden at kunne pege på nogen succeser. Men det gør ikke noget, for der er noget andet, der er vigtigere end mig. Det gør ikke engang noget, hvis de andre heller ikke lægger mærke til, hvor god jeg er”.

Anerkendelse – som er det, vi alle stræber efter – er det, som Johannes giver afkald på, og deri er hans storhed.

Som samfund står vi med Johannes’ udfordring: Tør vi sige det? Tør vi sige, at vi skal blive mindre, vi skal have mindre, spise mindre, bruge mindre – for at nogen andre kan få mere, blive større? Det er umuligt at give afkald, vil nogen sige. Johannes gør det.

For en uge siden åbnede jeg for fjernsynet sent og så glade mennesker i en nyhedsudsendelse, og det slog mig, for det var helt sært. Den indkaldte ekspert smilede åbenlyst, de interviewede i Paris og i Washington smilede, ikke bredt, men stille. De virkede glade, og det sker så sjældent, at man blev helt højtidelig. De var lige så stille glade over klimaaftalen mellem alle verdens lande. Ligesom sikkert mange af jer blev man lige så stille glad. Måske er mennesket ikke kun en stor egoist. Måske kan vi faktisk bevæge os og finde glæde i at blive mindre, mere nøjsomme, men ikke mindre fantasifulde. Måske kan vi virkelig blive glade over fællesskab med andre mennesker endda ud over jorden. Til fremmede lande, hvor vandet står højere end her, og stormene hærger

værre. Måske kan vi høre et kald til det, der er større end os selv, retfærdighed, fred og glæde – det, som vi kristne gennem Jesus ved, er Guds rige og vilje på jorden, men som er det for alle og ikke kun for os, der er så heldige at være kaldt til tro på det.

Man blev helt glad for at være menneske den sene aften og fuld af beundring for mennesket: Tænk, at det kan finde ud af at blive enig med andre og foretage sig noget sammen henover alle kulturer og religioner.

Johannes Døberen var som bekendt ikke kristen. Mellemøstlig jøde var han, græshopper levede han af – det kan man også. Skønt måske ikke lige til jul. Han står her ved solhverv og peger væk fra sig selv med det største mod – det at turde blive mindre. Og han peger på Kristus, ham som skal komme, og som altid er den anden, Gud i menneskeskikkelse i denne verden.

Han står der også som vidnesbyrd om, hvad et menneske kan og er: Ikke kun en, der vil hævde sig selv og have alle græshopperne for sig selv – men en, der ud af menneskelig storhed kan blive mindre. Giv afkald og peg væk fra sig selv.

Det skal Johannes Døberen huskes for som forbillede – også for os.

Ham, som han peger på, kan vi aldrig leve op til: Jesus, den fuldkomne kærlighed i menneskeskikkelse. Han kommer til verden med det, vi ikke er – med evighed.

I ham er der kun sagt ja, skrev Paulus. Ja, til hvad? Til os, til livet, til dette skrøbelige, lille menneskeliv i et uoverskueligt univers. Ja til det menneskeliv, der aldrig bliver perfekt, godt, fuldkomment kærligt, fordi vi altid også er egoister. Men også storslåede

små, elskende og elskede. Det er dette liv og denne verden, Gud kommer til med kaldet. Og med den uventede glæde, når alt, hvad vi er og kan, er blevet til jord. Det skal vi snart fejre jul for.

Marianne Christiansen

Biskop over Haderslev stift

Salmer:

90, 123

Redaktion

Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
V. Strandbjerg 32
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk